

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 19 mei 2014
(OR. en)**

9956/14

**JAI 332
ENFOPOL 138
COTER 34**

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Coreper/de Raad
nr. vorig doc.:	5643/5/14
Betreft:	Herziene EU-strategie ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen

1. De Raad heeft op 6 en 7 juni 2013 overeenstemming bereikt over conclusies waarin wordt opgeroepen de EU-strategie ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen aan te passen¹.
2. Vervolgens heeft de Commissie op 15 januari 2014 een mededeling "Radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen" ingediend².
3. De delegaties hebben het ontwerp van de herziene EU-strategie besproken in de Groep terrorisme op 6 maart, 8 april en 13 mei en in de gezamenlijke TWP/COTER-vergadering van 14 mei, waar overeenstemming werd bereikt over de tekst in bijlage dezes.
4. De Groep terrorisme heeft ook verscheidene besprekingen gewijd aan de wijze van uitvoering van de huidige herziene strategie en stelt daartoe thans richtsnoeren op.

¹ Doc. 9447/13 JAI 366 ENFOPOL 137 COTER 45.

² Doc. 5451/14 JAI 30 ENFOPOL 5 COTER 3.

5. Tot slot zij opgemerkt dat de herziene strategie voor mediacommunicatie³ van kracht blijft, ook al worden er via de huidige herziene strategie nieuwe elementen toegevoegd, met name wat betreft preventie.
6. Het Coreper wordt derhalve verzocht in te stemmen met bovenvermeld ontwerp van herziene EU-strategie en dit ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen.

³ Doc. 5469/3/07 REV 3 ENFOPOL 8 COTER 3 CATS 23 COPS 22 EU RESTRICTED.

Ontwerp van herziene EU-strategie
ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen

1. Terrorisme vormt een bedreiging voor alle landen en alle volkeren. Het vormt een ernstig gevaar voor de veiligheid in de Europese Unie en haar lidstaten en voor het leven van haar burgers en inwoners. De EU is vastbesloten actie te ondernemen tegen terrorisme in al zijn vormen en tegen radicalisering en werving voor terrorisme.
2. Om tot een krachtiger beleid ter voorkoming van radicalisering en werving voor terrorisme te komen, werden in 2005 een strategie en een actieplan goedgekeurd. De strategie werd in november 2008 herzien. Naar aanleiding van de besprekingen in de Raad in maart 2013 over de herziening van de EU-strategie ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen heeft de Raad op 6/7 juni 2013 overeenstemming bereikt over conclusies waarin werd gepleit voor een actualisering van deze strategie. Vervolgens diende de Commissie op 15 januari 2014 een mededeling "Radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen" in. De inhoud daarvan is meegenomen in dit document.
3. In onderhavige strategie wordt aangegeven hoe de Unie en de lidstaten de bestrijding van radicalisering en werving voor terrorisme zullen aanpakken in het licht van de veranderende aard van de bedreiging en het grotere inzicht in radicalisering en werving voor terrorisme dat wij de afgelopen vijf jaar hebben verworven.
4. Dit is onderdeel van een bredere EU-strategie en -actieplan inzake terrorismebestrijding, waaraan de Europese Raad in 2005 zijn goedkeuring heeft gehecht. Binnen dat kader wil de strategie de strijd aanbinden tegen radicalisering die tot terrorisme leidt.

De uitdaging

5. De belangrijkste doelstelling van de strategie moet zijn te voorkomen dat mensen radicaliseren en worden geworven voor terroristische activiteiten, en te verhinderen dat zich een nieuwe generatie terroristen aandient.

6. Om dat doeltreffend te doen, moeten we inzien dat radicalisering en terrorisme zich op steeds op andere wijze en volgens andere patronen ontwikkelen. In het eigen land opgegroeide terroristen, aanhangers van extremistische ideologieën met terroristische inslag, terroristische eenlingen, buitenlandse strijders en alle andere vormen van terrorisme, alsmede de mogelijkheden van internet en de sociale media op het gebied van mobilisering en communicatie, het zijn evenzovele kanalen waarlangs radicalisering en werving voor terrorisme kunnen plaatsvinden.
7. Daarom moeten wij onze prioriteiten voortdurend bijstellen en ervoor zorgen dat ons veiligheidsbeleid opkomende bedreigingen het hoofd kan bieden.
8. Hoewel de verantwoordelijkheid voor de bestrijding van radicalisering en werving voor terrorisme in de eerste plaats bij de lidstaten berust, is deze strategie bedoeld om de lidstaten te helpen hun eigen programma's en beleid te ontwikkelen waar dat nodig is, rekening houdend met hun specifieke behoeften, doelstellingen en vermogens. Niettegenstaande het specifieke nationale karakter van de dreiging die uitgaat van de radicalisering, kan het werk op de achtergrond van de EU toch een meerwaarde geven aan nationale en lokale activiteiten en een belangrijk kader vormen voor samenwerking op het gebied van passende reacties in de hele EU en om goede praktijken uit te wisselen over de manieren waarop lokaal, nationaal, Europees en internationaal doeltreffend kan worden gereageerd op radicalisering.
9. De ervaringen van de afgelopen jaren hebben geleerd dat voor de bestrijding van radicalisering en werving van terroristen een aanpak nodig is die de balans vindt tussen veiligheidsmaatregelen en het aanpakken van de factoren die een klimaat creëren dat bevorderlijk is voor radicalisering en werving voor terrorisme.

Onze uitgangspunten

10. Over het algemeen zullen de autoriteiten de uitdaging van radicalisering en werving voor terrorisme niet alleen aangaan, maar in samenwerking met gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en de particuliere sector. Dit vergt een gezamenlijke inspanning op lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal niveau.
11. Volledige eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden is een van de grondslagen van onze werkzaamheden ter bestrijding van radicalisering en werving voor terrorisme. Alle acties moeten worden uitgevoerd met volledige inachtneming van deze grondrechten en fundamentele vrijheden. Het accent dient te liggen op het ontwikkelen van een dialoog met het oog op de bevordering van wederzijdse kennis en begrip. Stigmatisering van bepaalde groepen personen moet worden vermeden.
12. Andere uitgangspunten zijn openheid en transparantie, doeltreffendheid, flexibiliteit en voortgezette nationale en internationale samenwerking.
13. Wij zullen er te allen tijde voor zorgen dat de eerbiediging van de grondrechten, het internationaal recht en de rechtsstaat niet wordt geschaad.

Onze respons

14. Om radicalisering en werving voor terrorisme tegen te gaan, nemen wij ons onder meer meer voor:
 - veiligheid, rechtvaardigheid en gelijke kansen voor iedereen te bevorderen
 - ervoor te zorgen dat de gematigde meningen meer aandacht krijgt dan extremistische ideeën
 - de communicatie van de overheid te verbeteren
 - boodschappen die gericht zijn tegen het terrorisme te ondersteunen
 - radicalisering en werving voor terrorisme via internet tegen te gaan
 - eerstelijns werkers uit diverse sectoren op te leiden en in te zetten en aan capaciteitsopbouw op dat gebied te doen
 - individuele personen en het maatschappelijk middenveld te ondersteunen om ze weerbaarder te maken
 - afstandnemingsinitiatieven te ondersteunen
 - verder onderzoek naar de tendensen en uitdagingen van radicalisering en werving voor terrorisme te ondersteunen
 - interne en externe maatregelen tegen radicalisering op elkaar af te stemmen

Bevorderen van veiligheid, rechtvaardigheid en gelijke kansen voor iedereen

15. Schendingen van de mensenrechten kunnen aanleiding geven tot grieven en de omstandigheden scheppen die verspreiding van radicalisering en werving voor terrorisme in de hand werken.
16. Factoren die kunnen leiden tot radicalisering en werving voor terrorisme zijn onder meer gevoelens van diverse aard, zoals gevoelens van ongelijkheid, marginalisering, sociale uitsluiting, alsmede een moeilijke toegang tot kwaliteitsonderwijs. Deze factoren op zich leiden niet noodzakelijk tot radicalisering en werving voor terrorisme, maar maken extremistische betogen die terrorisme aanprijzen of een terroristische inslag hebben aantrekkelijker.
17. We moeten de nadruk met name leggen op de bestrijding van ongelijkheid en discriminatie, waar zij bestaan, het bevorderen van de interculturele dialoog, versterking van onderwijs dat kansen scheidt en kritisch denken bijbrengt, en bevordering van tolerantie en wederzijds respect, waarbij standpunten worden uitgewisseld en het succes op deze gebieden aan het maatschappelijk middenveld kenbaar wordt gemaakt. Dit werk is belangrijk en waardevol op zich, en hoeft niet uitsluitend op het tegengaan radicalisering of terrorisme gericht te zijn.
18. Buiten Europa moeten wij doorgaan met het bevorderen van goed bestuur, de rechtsstaat, mensenrechten, democratie, onderwijs, economische ontwikkeling, hervorming van de veiligheidssector, en stabiliteit door middel van politieke dialoog en via onze bijstandsprogramma's.

De gematigde meningen meer aan bod laten komen dan extremistische ideeën

19. Extremistische standpunten kunnen ertoe leiden dat bepaalde personen geweld aanvaarden en goedpraten. Het gaat daarbij om extremistische propaganda waarin een simplistische retoriek wordt gehanteerd, waarbij een vertekend beeld wordt gegeven van conflicten in de wereld en deze worden aangevoerd als bewijs van botsende waarden en maatschappelijke keuzen.

20. We moeten mensen bewustmaken en de aandacht vestigen op de stem van de meerderheid die gematigdheid voorstaat en het gebruik van geweld verwerpt. Niet alleen moeten wij de gematigde stemmen ondersteunen, wij moeten er ook voor zorgen dat zij gehoord worden. Deze stemmen moeten de ruimte krijgen via een passend platform, zoals massamedia en sociale media die geloofwaardig zijn voor de doelgroep. De rechtstreekse betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de bevordering van een gematigde respons moet worden aangemoedigd en ondersteund. Als het gaat om radicalisering die tot religieus geïnspireerd terrorisme leidt, is dialoog tussen de overheden en de verschillende betrokken sociale, culturele en religieuze groepen of hun leiders nodig.
21. Bovendien moeten wij waar nodig minder beladen termen ontwikkelen, om ervoor te zorgen dat onze boodschappen niet onbedoeld de verschillen op de spits drijven.

De communicatie van de overheid verbeteren

22. Mededelingen van de overheid zijn niet alleen middelen om beleidsbesluiten te omschrijven: het zijn ook krachtige instrumenten om de uitvoering van beleid te ondersteunen. Indien beleid niet doeltreffend en doelmatig over het voetlicht wordt gebracht, onder meer ten behoeve van degenen die ontvankelijk kunnen zijn voor de boodschappen van radicale krachten, lopen wij het risico dat extremistische standpunten nooit weersproken worden.
23. We moeten de ontwikkeling van op maat gemaakte communicatiemethoden stimuleren die zowel online als offline weerwerk bieden tegen extremistische ideologieën die terrorisme aanprijzen of een terroristische inslag hebben. Het is van groot belang te communiceren in een taal die aangepast is aan de context en het publiek, met behulp van een aantal geloofwaardige en passende kanalen, en in te gaan tegen radicale of extremistische communicatie op de platforms die het vaakst gebruikt worden door hen die het meeste risico lopen te radicaliseren. Een uniforme aanpak van de communicatie werkt niet. Tegelijkertijd moeten we zorgen voor samenhang, duidelijkheid en continuïteit in onze berichtgeving op alle niveaus.

24. Het is van belang dat we duidelijk meedelen waar we voor staan, wat onze normen en waarden zijn: internationaal recht, mensenrechten en de rechtsstaat. Ook zouden we moeten streven naar verbetering van de mededelingen van de overheid over de uitgevoerde werkzaamheden, bijvoorbeeld humanitaire hulp en ontwikkelingsondersteuning. We moeten proberen om dergelijke mededelingen zinvol, aantrekkelijk en betekenisvol te maken, met name wanneer ze gericht zijn tot degenen die zich het meest vijandig en gemarginaliseerd voelen. We moeten ook duidelijk zijn over ons beleid, onze strategieën en onze doelstellingen, niet het minst wanneer het gaat om terrorismebestrijding en tegengaan van radicalisering.
25. Het gebruik van internet en sociale media is van beslissend belang, niet in de laatste plaats om snel te kunnen reageren op onlinepropaganda voor terrorisme, en om degenen die het meest ontvankelijk zijn voor radicaliserende boodschappen te bereiken. Hiertoe dienen publiek-private partnerschappen te worden aangemoedigd om het hoofd te bieden aan de uitdaging van radicalisering via internet.

Boodschappen die gericht zijn tegen het terrorisme ondersteunen

26. Tegenverhalen dienen een dubbel doel: degenen die reeds bij gewelddadig terrorisme betrokken zijn, ertoe bewegen het af te zweren, en degenen die ontvankelijk zijn voor het terroristische verhaal, van actieve betrokkenheid te weerhouden.
27. We moeten tegenverhalen ondersteunen die afkomstig zijn van personen met lokale invloed, onder meer gemeenschapsleiders wanneer die er zijn, leraren, gezinnen, jongerenwerkers, prominenten, denkers, geleerden, wetenschappers, religieuze leiders, zakenlui, mediafiguren, zangers, sporthelden en anderen die opinieleiders of opinievormers zijn en die een positief en geloofwaardig verhaal vertellen. We moeten de aanzet geven tot projecten met deze actoren op alle niveaus en ervoor zorgen dat zij een forum krijgen en gesteund worden.
28. Enkele van de meest effectieve tegenverhalen zijn opgetekend bij groepen terrorisme-slachtoffers, waarvan een zeer krachtige boodschap uitging. Veel terrorismeslachtoffers doen al aan preventie door zich tot het publiek te wenden. Wij moeten hun inspanningen blijven steunen. Als getuigen van de menselijke gevolgen van terroristische aanslagen, zijn de slachtoffers en hun familie het best geplaatst om het terroristische verhaal van zijn glans en legitimiteit te ontdoen.

29. In dit opzicht kan worden bezien of gebruik kan worden gemaakt van geloofwaardige getuigenissen zoals die afkomstig van voormalige terroristen die het geweld hebben afgezworen, of van hun familieleden. We moeten hun getuigenissen verifiëren en verspreiden, omdat het ook krachtige instrumenten zijn waarmee de verhalen en vermeende idealen ontkracht kunnen worden.

Radicalisering en werving voor terrorisme via internet tegengaan

30. Het internet en de sociale media kunnen worden gebruikt voor de verspreiding van propagandamateriaal, fondsenwerving, werving en communicatie met gelijkgestemden, maar ook als een virtueel trainingskamp, en als instrument voor de uitwisseling van vaardigheden en technische kennis. Het internet is eveneens een transnationale entiteit die de verschillende nationale rechtsgebieden overstijgt.
31. Radicalisering en werving voor terrorisme via internet moet op vele uiteenlopende manieren worden bestreden. Het betreft activiteiten die het gebruik van internet door terroristen moeten verstoren, maar ook initiatieven om het terroristische verhaal te ontcrachten. Sommige maatregelen kunnen op nationaal of Europees niveau worden genomen en sommige door mensen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, waar nodig met passende ondersteuning. Waar het gaat om illegale inhoud, onder meer materiaal dat wordt gehost in derde landen, moeten er procedures zijn om het probleem snel en doeltreffend aan te pakken. Voor deze maatregelen is een effectieve dialoog met de particuliere sector en in het bijzonder de internetindustrie nodig, niet alleen in Europa maar ook daarbuiten. Er moeten ook inspanningen worden geleverd om het internet en de sociale media te gebruiken om een ander verhaal te laten horen. Alle activiteiten moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met de beginselen van de rechtsstaat en met volledige eerbiediging van het internationaal recht inzake de mensenrechten.
32. We moeten blijven zoeken naar manieren om radicalisering en werving voor terrorisme door middel van internet en sociale media actief te voorkomen. Wij zullen deze kwesties behandelen in het kader van onze politieke dialogen en wij zullen technische ondersteuning bieden om andere partijen buiten de EU aan te moedigen hetzelfde te doen.

Opleiding en inschakeling van eerstelijns werkers uit diverse sectoren

33. Radicalisering en werving voor terrorisme is een proces waarbij de ideeën en/of gedragingen van een individu vaak een ingrijpende wijziging doormaken. Deze veranderingen zijn wellicht het duidelijkst voor de naasten van de betrokkene. Het inschakelen van eerstelijns werkers biedt dus kansen om reeds in een vroeg stadium op te treden en te voorkomen dat kwetsbare personen zich tot terroristische daden laten verleiden.
34. Tal van sectoren kunnen helpen voorkomen dat mensen terrorisme gaan steunen, een extremistische ideologie met terroristische inslag gaan promoten, of zelf terroristen worden. Het welslagen van programma's voor de bestrijding van radicalisering is in sterke mate afhankelijk van de opleiding van leerkrachten, sociale werkers en gezondheidswerkers, religieuze leiders, lokale politieagenten, gevangenis personeel en reclasseringswerkers. Deze praktijkmensen of eerstelijns werkers kunnen radicaliseringssignalen in een vroeg stadium oppikken en moeten daarom bekend zijn met, en inzicht hebben in, aanwijzingen van radicalisering tot terrorisme.
35. We moeten de ontwikkeling van bewustmakingsprogramma's en sectorspecifieke opleidingsmodules voor eerstelijns werkers aanmoedigen, opdat zij meer inzicht krijgen in het fenomeen radicalisering en werving voor terrorisme en de nodige vaardigheden verwerven om daarover in gesprek te treden, alsook om hen te helpen kwetsbare personen bij te staan of hen voor verdere hulp door te verwijzen naar gespecialiseerde professionals. We moeten er ook voor zorgen dat we uit de ervaringen die zij hebben opgedaan, lessen trekken waarop we ons toekomstig beleid kunnen baseren, onder meer in het kader van het EU-netwerk voor voorlichting over radicalisering (RAN) en de Europese Politieacademie.

Individuele personen en het maatschappelijk middenveld ondersteunen om ze weerbaarder te maken

36. Actieve medewerking van partners is een noodzaak voor overheden die radicalisering en werving voor terrorisme willen bestrijden. Door een beroep te doen op het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector krijgen overheden toegang tot een waaier instrumenten en middelen, en kennis, waarover zij zelf niet per se kunnen beschikken. Het EU-netwerk voor voorlichting over radicalisering (RAN) is in dit verband een bijzonder nuttig forum, gezien de ervaring die het reeds heeft opgedaan.
37. Samenwerking met de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld, ter versterking van het vertrouwen en de transparantie, zal helpen om mensen weerbaarder te maken tegen terroristische ideologie en minder kwetsbaar voor radicalisering en werving voor terrorisme. De deelname vanuit de samenleving moet op een brede leest worden geschoeid en haar diversiteit weerspiegelen.

38. We moeten het maatschappelijk middenveld in staat stellen weerbaarheid op te bouwen en te bevorderen, opdat aan de lokroep van terrorisme kan worden weerstaan. Individuele personen en het maatschappelijk middenveld kunnen weerbaar worden gemaakt door hen de vaardigheden bij te brengen en de middelen te verschaffen om radicalisering voor terrorisme te kunnen onderkennen en aan te pakken. In de praktijk kan dit bijvoorbeeld betekenen dat jongeren worden begeleid en geschoold om hen te helpen een positief zelfbeeld op te bouwen en de gevaren van terroristische boodschappen te onderkennen.
39. We moeten onder meer het onderwijs/de opleiding van jongeren, vooral op school of aan de universiteit, over kwesties met betrekking tot nationaliteit, politiek, religieuze en nationale verdraagzaamheid, democratische waarden, culturele verschillen, en de historische gevolgen van nationaal en politiek geïnspireerd geweld bevorderen. De onderwijssector (daarin gesteund door veldwerkers) kan met name een belangrijke rol spelen door het bewustzijn over de terrorismeproblematiek te vergroten en door kwetsbare personen op het spoor te komen en ondersteuning te bieden.

Steun voor afstandnemingsinitiatieven

40. Zoals er processen zijn waardoor een persoon radicaliseert en voor terrorisme kan worden geworven, zijn er ook processen die een geradicaliseerde persoon ertoe kunnen brengen af te zien van geweld, een groep of beweging te verlaten of zelfs een wereldbeeld te verwerpen dat een extremistische ideologie met terroristische inslag steunt of bevordert.
41. De lidstaten moeten zich beraden op het uitwerken en ontwikkelen van aan hun cultuur en specifieke context aangepaste strategieën ten aanzien van personen die afstand willen nemen van terrorisme of het de rug willen toekeren. Deze programma's moeten regelmatig door de lidstaten en/of wederzijds op hun doeltreffendheid worden getoetst.
42. De uitwisseling van beproefde methoden en ervaringen op Europees niveau, meer in het bijzonder die van het RAN, kan bijdragen tot het ontwikkelen van nieuwe programma's, het verwerven van knowhow en de maatschappelijke re-integratie van voormalige terroristen.

Steun voor verder onderzoek naar de tendensen en uitdagingen van radicalisering en werving voor terrorisme

43. Om doortastend en doeltreffend te kunnen reageren op terrorisme, zullen we ons blijven inspannen om dit fenomeen beter te begrijpen, zowel wat betreft de vele vormen ervan, als wat betreft de rol van de actoren die bij dit proces zijn betrokken op lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal niveau.
44. Naast de gespecialiseerde bijdrage die door de betrokken diensten wordt geleverd, is er een grote hoeveelheid literatuur en onderzoek die ons waardevolle inzichten verschaft in de triggers van radicalisering voor terrorisme, namelijk dat vele factoren - persoonlijke, structurele, ideologische, politieke, maatschappelijke - bepalend kunnen zijn voor het unieke parcours dat iemand aflegt om tot radicalisering en werving voor terrorisme te komen.
45. Alle kennis en onderzoek ten spijt zijn er nog enkele belangrijke vragen op gebieden waar méér empirische gegevens en onderzoek zouden worden toegejuicht en zouden helpen om toekomstige beleidsbeslissingen te onderbouwen, ook op het gebied van exitstrategieën en -programma's.
46. Het verdient aanbeveling in overleg te treden met overheden die met dit probleem zijn geconfronteerd, alsook met de academische wereld, eerstelijns werkers uit diverse sectoren, kwetsbare personen, voormalige terroristen, ngo's, en slachtoffers van terrorisme in Europa en elders. Het EU-netwerk voor voorlichting over radicalisering (RAN) is ook in dit verband een bijzonder nuttig forum, net als het geplande "kenniscentrum", dat als schakel tussen de lidstaten kan fungeren. Een andere belangrijke bijdrage wordt geleverd door de inspanningen van de lidstaten in de diverse werkstromen; deze moeten worden aangemoedigd en gecontinueerd.

De overheden van de lidstaten moet zich ook inspannen om synergieën te verwezenlijken en op die manier meer onderzoek naar trends op het gebied van radicalisering en evaluatie van bestaande praktijken mogelijk te maken. Onderzoek op EU-niveau, met financiële steun van de Commissie, kan een meerwaarde opleveren voor het analyseren van algemene tendensen op het gebied van radicalisering en het bieden van mogelijke oplossingen.

Onderlinge afstemming van interne en externe maatregelen tegen radicalisering

47. Geplande terroristische aanslagen tegen doelwitten in Europa hadden vaak een connectie buiten het Europese grondgebied. Sommige aanslagen waren beraamd in derde landen en bij sommige andere aanslagen waren derdelanders rechtstreeks betrokken; sommige aanslagen waren vanuit het buitenland gefinancierd en bij veel aanslagen waren personen betrokken die in het buitenland waren opgeleid (bijvoorbeeld buitenlandse strijders). Daarnaast hebben mensen uit Europa terroristische aanslagen in het buitenland gepleegd. Het binnenlandse en het internationale terrorisme zijn vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden.
48. Ideologieën die in derde landen vorm hebben gekregen en boodschappen die naar Europa worden uitgezonden of verstuurd, kunnen het proces van radicalisering en werving voor terrorisme in Europa beïnvloeden. Ook reizen kunnen deel uitmaken van het radicaliseringsproces. De meeste personen die betrokken waren bij terroristische activiteiten, waren naar het buitenland gereisd en daar onder de invloed van leden van terroristische organisaties geraakt. Verder is het belangrijk dat bij de ontwikkeling van beleidsmaatregelen op het gebied van het grensbeheer en het visumbeleid binnen het bestaande juridische kader van de EU rekening wordt gehouden met zowel deze strategie als de EU-terrorismebestrijdingsstrategie.
49. Naast onze lokale, regionale, nationale en Europese aanpak om te beletten dat mensen terrorisme gaan steunen of zelf terroristen worden, moeten we werken in en met derde landen. Radicalisering en werving voor terrorisme in het buitenland vormt een even grote bedreiging voor de Europese burgers in het buitenland en buitenlandse belangen als in eigen land. Het is daarom van essentieel belang dat onze maatregelen om radicalisering te bestrijden ook een externe component bevatten. De uitdaging bestaat erin, de samenhang tussen onze maatregelen om radicalisering te bestrijden in derde landen, enerzijds, en onze nationale ervaringen, anderzijds, te garanderen, op basis van de rechtsstaat en de volledige eerbiediging van de internationale mensenrechten, geleerde lessen en goede praktijken, maar ook mislukkingen. Om dit doel te verwezenlijken, moeten we derde landen steunen bij de versterking van hun veiligheidssector en de rechtsstaat.

50. In terroristische propaganda komen vaak aspecten van het buitenlands beleid aan bod. In het kader van onze politieke dialogen en in ons werk in internationale organisaties en op internationale fora moeten we onze strategische aanpak en belangrijke maatregelen zoals de uitvoering van de mondiale terrorismebestrijdingsstrategie van de Verenigde Naties en de toepasselijke resoluties van de VN-Veiligheidsraad, onder de aandacht brengen en moeten we kennis uitwisselen. Ook wat betreft het opbouwen van vermogens in het buitenland en het ondersteunen van derde landen bij het bepalen en uitvoeren van een eigen beleid ter voorkoming en bestrijding van radicalisering en werving voor terrorisme en het aanpakken van steunbetuigingen voor terrorisme is er een taak voor ons weggelegd.
51. Voor zover van toepassing, moet worden aangemoedigd dat het bewustzijn inzake maatregelen ter bestrijding van radicalisering wordt vergroot in het kader van ontwikkelingsprogramma's op nationaal niveau, alsook dat radicalisering in aanmerking wordt genomen in de algemene landenanalyse die de basis vormt van deze programma's. Op die manier zou, voor zover nodig, een deel van de ontwikkelingsprogramma's van de EU kunnen worden toegespitst op specifieke geografische gebieden / gemeenschappen die sterk onderhevig zijn aan radicalisering en werving voor terrorisme.

Uitwerken van de strategie

52. De lidstaten zullen deze strategie samen en afzonderlijk uitwerken, met steun van de EU-coördinator voor terrorismebestrijding, de Europese Commissie en de EDEO. De lidstaten en de EU moeten tevens samenwerken met, onder andere, de VN, de Raad van Europa, de OVSE en het wereldforum voor terrorismebestrijding om 'overzeese' projecten te ontwikkelen op dit gebied.
53. De strijd tegen radicalisering en werving voor terrorisme moet in de eerste plaats door de lidstaten worden gevoerd. De lidstaten worden bijlange niet allemaal in dezelfde mate geconfronteerd met de problematiek van radicalisering en werving voor terrorisme en de vraag hoe dit fenomeen te bestrijden, maar er zijn een aantal gemeenschappelijke elementen en er bestaat ruime eensgezindheid over dat we moeten samenwerken om dit fenomeen te bestrijden, ook met een brede waaier belanghebbenden - zoals het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere organisaties.

54. Zoals eerder vermeld, biedt de onderhavige strategie de lidstaten de mogelijkheid maatregelen te treffen op nationaal niveau, op basis van gedeelde inzichten in de factoren die aan radicalisering en werving voor terrorisme ten grondslag liggen en in de beginselen en maatregelen om dit fenomeen te bestrijden. De lidstaten moeten werk maken van het uitwerken of actualiseren van nationale strategieën, rekening houdend met hun eigen behoeften, doelstellingen en capaciteiten, en op basis van hun eigen ervaringen en de beschikbare expertise van het RAN en de instellingen van de EU.
55. De lidstaten moeten hun beleidsmaatregelen coördineren, op nationaal en op Europees niveau informatie en ervaringen uitwisselen met betrekking tot inspanningen om het hoofd te bieden aan de problematiek van radicalisering en werving voor terrorisme, beste praktijken instellen en samenwerken bij het ontwikkelen van nieuwe ideeën.
56. Dit vergt tevens een gezamenlijke inspanning op lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal niveau. Buiten Europa kunnen initiatieven worden ontwikkeld via instrumenten, mechanismen en processen die de EU met afzonderlijke landen en regionale organisaties heeft ingesteld, onder meer de bilaterale politieke dialogen en bijstandprogramma's.
57. De bevoegde voorbereidende instanties van de Raad wordt verzocht de uitwerking van deze strategie op te volgen.
